

Fiskavirking: "Tað velst um rá- vøran fer at minka uppaftur meira, hvussu árið fer at roynast okkum"

*Seinasta mánadag hevði nevndin í Fiskavirking fund og aftaná sendu teir hetta tíðinda-
skriv til fjølmiðlarnar:*

Eftir at hava virkað í nakrar fáar mánaðar í farna ári, liggur nú 1994 fyrri framman – fyrsta heila arbeiðsár hjá Føroya Fiskavirking, sum vit síggja fram til við spenningi. Í hesum sambandi vilja vit greiða eitt sindur frá um gongdina higartil og um tætt mál, ið vit arbeiða við.

Sum kunnugt varð Føroya Fiskavirking stovnað sum eitt úrslit av einari avtalu í juli millum teir stóru kreditorarnar í teimum føroysku flakavirkjunum. Samstundis varð gjørd ein munandi sanering – stórt sæð ein hálvering – av skuldini hjá flakavirkjunum. Útvegað vorðu 50 mió. kr. í parta- og ábyrgarpeningi, og hevur felagið haft afturat 75 mió. kr. í kassakreditt.

Sum ein liður í tí búskaparligu avtaluni millum landsstýrið og donsku stjórnina var endamálið við at stovna Føroya Fiskavirking at gjøgnumføra eina neyðuga tillaging av tí føroysku fiskivinnuni. Afturat hesum var eitt ynski um at fremja »eina tiltronga specialisering og effektivisering, ið, saman við betri planlegging av framleiðslu, sølu og gjaldføri, vildi skapa grundarlag fyrri eini munandi styrkjan av okkara kappingarføri«. Um einki var gjørt, var sannlíkt, at meira enn helvtin av virkjunum fóru at lata aftur vegna tann stóra yvirkapasitetin. Harafturímóti varð roknað við, at tætt virkni, sum komu at taka ímóti fiski, kundu svara skuldina hjá øllum virkjunum, sum komu at vera við í Fiskavirking, aftan á at skuldin í hvørjum einstøkum virki var skrivað niður. Sostatt var frá byrjanini lagt upp til umfatandi bygnaðarbroytingar, og krøvini til tann bú-

skaparliga raksturin hjá felagnum voru stór.

Í juli og august og tað, ið eftir var av árinum, fóru fram tær neyðugu samráðingarnar millum virkini og kreditorarnar – fyrst og fremst Sjóvinnubankan og Føroya Banka – og 7. september vorðu 19 virkir latin Føroya Fiskavirking. Av hesum voru tætt flestu antin farin á húsagang ella í gjaldssteðg, og arbeiðin antin niðurstetta tíð ella ists ikki.

Við 1993 tølunum í huga kundi væntast, at uml. 65.000 tons av fiski komu upp á land í Føroyum í 1994. Hetta var ikki stórt meira, enn tann nøgðin, sum 4–5 av teimum størstu virkjunum hjá Føroya Fiskavirking megnaðu at arbeiða einsamøll. Ein tilfí loysn hevði sjálvandi helst bót um: búskapin hjá fiski-ídnadunum, men tað hevði samstundis fært við sær eitt skeiðt býti av arbeiði og arbeiðsloysi, sum ikki hevði borið til at góðtikið. Sostatt var neyðugt at koma til eina semju, har landingarnar voru býttar út á eitt størri tal av virkjunum, enn gjørd hevði verið, um bert búskapurin varð havdur í huga, men tó innan ráðligar karmar.

Viðtikið var fyrri fyrst at býta fiskin út á 8 av teimum 19 virkjum. Samstundis varð greitt, at tað var neyðugt at fara frá tí skipanini, har øll lastin hjá einum fiskiskipi varð arbeiðt á tí virkinum, sum hevði tikið ímóti skipinum. Tað var neyðugt at býta vørurnar upp í bólkir og greina vørurnar sundur fyrri at kunna góðska fiskin meira og harvið økja um útflutningsvirðið, og tiskil var gjørd av at miðsava framleiðsluna hjá Føroya Fiskavirking í fyra vørubólkir:

Liðugt vørur framleiddar í

Tórshavn, Vestmanna og Eiði

Feskur fiskur framleiddur á Tvøroyri og Vági

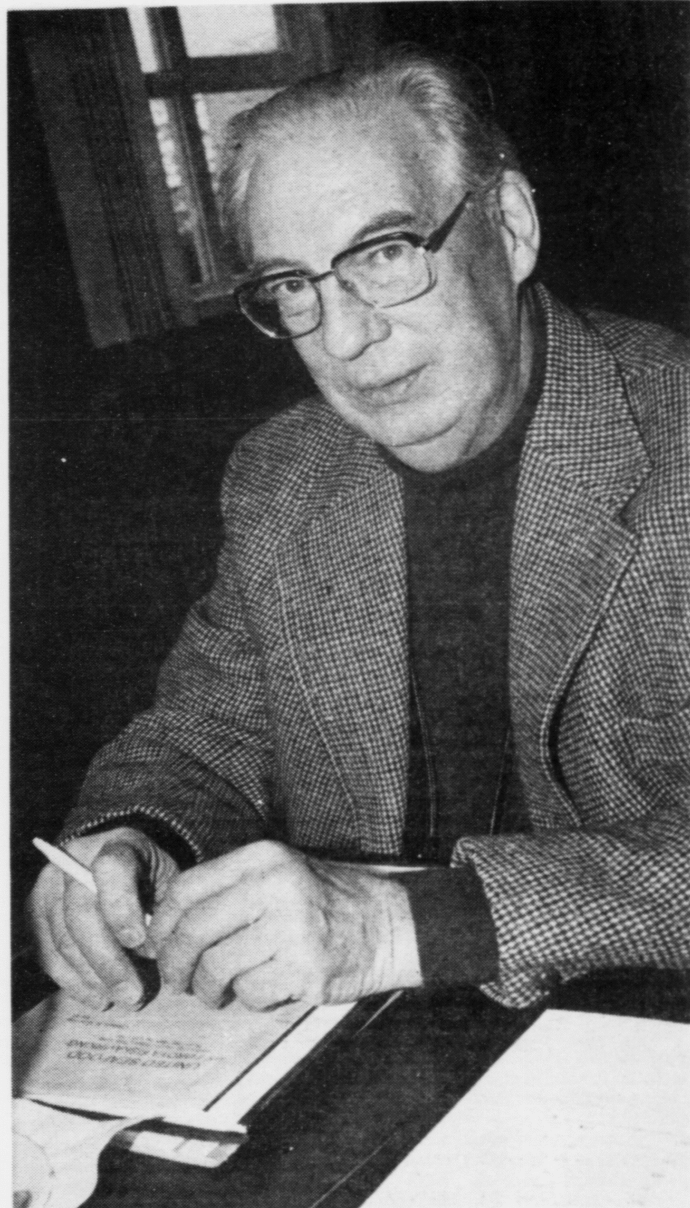
Ídnaðarvørur framleiddar í Runavík, Miðvági og Fuglafirði

Salfiskur framleiddur á Toftum.

Hetta valið er sera væl umhugsað havandi í huga tær atfinningar, sum kunnu væntast í sambandi við eitt-hvørt val, sum víkir frá fortíðini. Neyðugt er at hugsa um íbúgvaratíð í mun til virkini, og eisini má havast í huga eina rúgvu av viðurskiftum, sum hava týðning fyrri tann dagliga raksturin, t.d. havnaviðurskifti, hvørjum standi bygningarnir eru í, hvussu frystirúmini er háttað, møguleg ísvirkir, frástøða í mun til virkir, sum samstarvast skal við, osfr. Møguliga fer tíðin at broyta hesa mynd, men tað var neyðugt at taka eina støðu fyrri fyrst.

Samstundis er fyríbils ein avtala gjørd um at leiga út eitt av teimum virkjunum, sum Fiskavirking ikki brúkar. Vónandi koma fleiri við uppskotum um at taka upp alternativa framleiðslu á teimum virkjum, sum í løtuni ikki eru í nýtslu.

Sum sagt hevur Fiskavirking bert havt stutta tíð til at royna at loysa trupulleikarnar, og í hesum tíðarskeiði hevur fyrst og fremst fiskiskapurin verið eitt vónbrot. Veidunøgðin hevur verið munandi lægri í 1993 enn í 1992. Veidan er minkað við uml. 1.000 tons pr. mánað, falt 11.000 tons í 1993. Ein onnur orsök er helst, at fleiri føroyskir bátar avreiða til útlendskar uppboðssølu. Framtíðin vil vísa, hvussu tann nýggja skipanin viðvíkjandi kvotabýti kemur at ávirka umstøðurnar hjá fiskimonnum-

um. Harafturat mugu lívfrøðilig viðurskifti sjáldsagt havast í huga. Men samanumtikið hava vit í 4. ársfj. 1993 fingið minni nøgd av fiski til virkingar enn somu tíð í 1992. Tó hava vit í januar 1994 fingið størri nøgd av fiski enn í januar 1993.

Føroya Fiskavirking er í løtuni í samráðingum við fleiri leverandørar um keyp av útlendskum fiski til føroysk virkir, serliga til virkið heima á Sandi.

Higartil er sølan hjá Fiskavirking øll farin gjøgnum Faroe Seafood, sum við ársskiftið broytti bygnað og er vorðið eitt partafelag, ein avgerð, sum Fiskavirking meir at vera gagnlig. Fiskavirking ynskir framvegis í so stóran mun sum gjørligt at nýta tænastuna hjá Føroya Fiskasølu, men tó soleiðis, at onnur sölufeløg kunnu nýtast, um

eitt tilfíkt samstarv skuldi víst seg at vera meira lønandi. Í løtuni fara fram samráðingar millum felögin um stevnumið fyrri samstarvið í framtíðini.

Tað er ilt at spáa um, hvussu nógv arbeiði kann væntast á virkjunum, men um vit koma ígjøgnum árið, uttan at veiðunøgðirnar minka upp aftur meira, vænta vit, at arbeiði verður til uml. 700 fólk á teimum omanfyri nevndu virkjunum.

Vit fara við góðum treysti inn í nýggja árið og vóna at fáa betri umstøður – bæði tær náttúruskaptu og tær mannskaptu – og at tær umstøður, sum nú einaferð

verða tillutaðar okkum, verða útnýttar best møguligt gjøgnum trúfast samstarv millum leiðslu og starvsfólk, hóast tætt broyttu viðurskiftini, sum kreppan hevur lagt á okkum.

Við vón um at 1994 verður eitt gott ár fyrri øll.

*Nevndarinnar vegna
Ove Munch
Nevndarformaður*

Amnesty International

Skrivstovun í Vágabotni er opin mánadag, týsdag og friggjadag kl. 10–16. Tlf. 15816.